

آبونه شرائطی

ممالك عثمانیه ده سنه لکی (۶۵)، الق
آیلغی (۳۵) غروشدرد .
ممالك اجنبیه ده سنه لکی (۱۷)، الق
آیلغی (۹) فرانقدر .

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه

اخطارات

آبونه بدلی پشندر .

§

مملکه موافق آثار مع الممنونیه قبول
اولنور . درج ایلمه یز یازیلر احاده
اولونماز .

الکشاف

س ۱۳۳۰

دینی ، فلسفی ، علمی ، ادبی ، سیاسی هنر تهلق مجموعه اسلامیه در .

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

صاحب و مدیر مسئول : ع . اشرف اریب

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

اخطارات

رساله مزهدن آلمدیغی کو - ترمک شرطیله
یتون یازیلر هر هانکی بر فزته طرفندن
اقتباس اولونه بیلیر .

§

مکتوبلرک ، امضالرک واضح و اوقوناقلی
اولمسی و آبونه صره نومروسی محتوی
بولومسی لازمدر .

§

ممالك اجنبیه ایچون آبونه اولانلرک
آدرس لری نیک قرانسزجه ده یازلمسی دجا
اولنور .

§

پاره کوندرلدیکی زمان نه یه دائره اولدیغنک
واضعا بیلدیلمسی دجا اولنور .

instinct « هر شئي تکفل ايتدکدن صوکر ا برطاقم نظريات وقواعد ايله اوغراشمق ، نه يه يارار ؟ هله « مبدأ » بولمق ايجون اجرا ايديله جک مناقشات بوتون بوتون معناسر در .

عجبا بويله مي؟ خيره شبهه سز بر « حظ » بولورز ، « خير » ده بر حظ اولاييلير . فقط اصلا حظ ، خير اجل واقصا دکدر . هله خير ، حظک قطعياً مقتضای ذاتی اولاماز ، حظک اسباب حصولی کوزلجه تحليل وتجريد ايدنجه اونک خیردن باشقه برشي اولدوغنی ، آره لر نه ذاتیجه بويوک فرقلر بولوندوغنی کورورز . برده عجبا انسان بر حیوانی - درکه لاینفطع « غریزه » سنک ایتدیکی حظوظ و شهواتی استیفا ايله مکلف اولسون ؟ بز انسانی حیواندن نامتناهی صورتده فضله تکمله مستعد بر موجود بیلورز ؛ اونک حسندن ، غریزه سندن اول برده عقل و اراده سی وارد درکه اصل خوشنود ایديله جک بولردر ؛ ذاتاً بویکی قوت ، حقیقی بر انسانی ، حس و غریزه دن چوق زیاده صاحب نفوذ در . شوراسی ده وار : « حظ » دنیلن شی فاعلیت انسانیه نک مقصود و بناء علیه اولی دکدر . حظ ، بر « مبدأ » دکل ، بر نتیجه اولاييلير . « غایه » ده خیره بقا ، انبساط قابلیتلی وارد در ؛ خير ، بوتون قوای طبیعی مزی بلا تکلف بزه صرف ایتدیره بیلیر . « حظ » ایسه فاعلیتمز « غایه » بی اله کچیردیکی ، یاخود اوکا یاقلاشدینی زمان کندیکی کوستره بیلیر . فی الواقع او ، عماک برضیمه سندن ، انکشافندن عبارتدر . برده اکثریتله حظه وسیله وصول ، کندیکی آراشدیر مامق اولویور : انسان ، دیگر برطاقم غایات اصیله نک پینده طولاشیرکن حظه تصادف ایدیورر . حاصلی اکر حظ « خير » دن ، « الم » ده « شر » دن عبارت ایسه و طبیعت ، بونلری غیر قابل حل صورتده بر برینه باغلامش ایسه ناصیل اولویورده بعضاً انسان « حظ » ک آرقاسندن قوشارکن « الم » ه دوشو ویریور ، صوکر اینه بعض دفعه « حظ » ه ایریشمک ايجین « الم » ی کچمک لازم کلیور ؟ صورارز ، بونلر ناصیل اولویور ؟

بونظریه نک « طبیعت اویغون » اولدینی ادعا ایدیورلر ؛ خایر ، حقیقت حالده ، طبیعت ايله طبان طبانه ددر . قدرت فاطره ، انسانی - حتی نه ده بر موجودی - اصلاً مشبوع حظوظ اولمق ايجون یار اتمامشدر . بناءً علیه بونظریه اخلاقیه بی دستور العمل طانیانلرک عاقبتی ؛ اشخاصده حرمان ذوق ، جنت ، اجل مسهانی تعجیل ایدره ک دنیادن چابوق کوچمک ؛ ملتدره ایسه یاواش یاواش فتره Anarchie ، مطلقیته تودیع عنان ایتمکدر .

عبداللطیف نوزار

افضل فیاض

ای مسلمان ، آرتق اویان !

— مبارک بایرام مناسبتیه —

محترم « سبیل الرشاد » ده نشر ایتدیکم مقاله لریمک عالم اسلامده حسن

تأثیر اجرا ایتدیکنی ٢٥٥ نومرولو سبیل الرشادده کی مصر مکتوبندن آکلادم . عالم اسلامده ، باخصوص مصرده هیمزک یوزیمزی کولدی ره جک ماهیتده اولان انتباه معلومزدر . حتی مصر بوکون بوخصوصده اوقدر ایلریده درکه : غیر مسلم برغازینوده بر مصرلی بی کورمک ، غیر مسلم بر مغازده بر مصرلی یه راست کلک محالدر .

بوندنیشقه ، مع الاسف - نه قدر تأسف ایدیه آذر - بوکون عادتاً اوز دیلیمزکی قوللاندیغمز « بونظور » « بونسوار » لرده اوقدر سیره کلشدرکه . . بر مصرلی دیگرینه بونظور ویا بونسوار دییه سلام ویریدی ، جواب آلاماز . حالبوکه بزه .. هیهات ..

بوصره لرده مراق ایتدم : باشمزه بوقدر فلا کتلیر کلدی . کیده می شو اجنبی مغازه لری زیارت ایدیم ، کوره می ؛ بوقدر یازیلان ، سویله نن شیلردن نه درجه یه قدر عقلمز باشمزه کلش ؟ دیدم . مایر ، بیکر ، اشتاین ، تیرینگ . . . الخ مغازه لرینه برکوز کزیدردم . آه ، کاشکه بونی یاماز اولایدم . آمان افندم ، نه کوره می ؛ بومغازه لریک هپسی محشردن برکونی آکدیریور . اسلام خام و بکلرندن یه ایکنه آتسه کز دوشیمه جک ؛ اوقدر غلبه ک . مغازه غارصونلری میکک کی ایشلیورلر . ماصه لریک اوزری برر اوت ییغینندن فرقی اولیان شیق قوستوملرله دولو . هر کسک النده مندیلی ترینی سیلیور . مشتریلرک « دهها آشاغی اولمازمی ؟ » سوزینه مستخدم : « فیأتمز مقطوعدر » جوابی ویریور ، « اوخالده صاریکز ! » سوزی جکر یکزی قورشون کی دهلیور .

بوکا مقابل برده هرکه مغازه لرینه ، اسلام تجارتکاه لرینه اوغراییکز ، استهلاک ملی مغازه سینه کیدیکز . له الحمد بوش دکل . . فقط تیرینگله مقایسه ایدر ایسه ک بوش کله سی مغازه لریمزده کی تنهانی ایضاح ایده مز . یارب بونه حال ؟ برملت ايجون بوخالدن ، بوخاله کلکدن بیوک بر فلاکت تصور اولونا بیلیرمی ؟ وطنلری شان و شرفله یاشاتانلرک بر حرکتی سزه نقل ایدیمده ، سزده کوریکز ، آکلایکز که یاشامق ایسته ی ملتلر ناصل یاییورلر :

بوندن اوج درت سناه اول ایدی . سوزیه غزته لرندن برنده شویله بر فقره کوزیمه ایلشیمشدی :

طرابلس شامه بر فرانسز حرب کیسی کلیر . افراددن بر قاجی قره یه چیقاراق بر اجزاخانه یه کلیرلر . مستحضر اتدن بر علاج ایسته لرلر . بو مستحضر فرانسه دهده آلمانیا دهده استحضار ایدیلیورمش . بو فرانسزلر حیاتلرینه تعلق ایدن بویله بر مسئله ده علاجی ، فرانسز مالی اولمديغندن آلمقدن صرف نظر ایدر وعودت ایدرلر . کوردیکز می وطنرورلکی ؟ فرانسز ، بویله یایمنه مجبوردر . چونکه ١٨٧٠ ی ، آلساس لورنه اونیوتماشدر . عجبا کريدلر ، سلائیکلر ، مناسترلر ، اشقودرلر ، یانیهلر ، قوصوه صحرالری آلساس لورنه ندن قیمتسزمیدر ؟ عجبا باشمزه کلن فلاکتلر بوقدر آز بر زمانده اونوتولاجق قدر می اهمیتسز ؟ صده عودت ایدم : ما یرده ، طانید قلمدن ، حریبه نظارت کاتبلرندن برذاته راست کلدم ،

سزای محترم مخدره، سزده بویه. هرکه نك هم اوجوز، هم كوزهل، هم صاغلام قاشلری دوروركن اوروپانك مردار قاشلری كيمك تنزلنده دوام ایده جكميسكنز؟ محترم همشيرلركنك همتيه آجیلان استهلاك ملی مغازه سی واركن، حاجوپولولرده نه ایشكنز وار؟

سزای عائله ریشلری، شامك، حلبك، همانك وحتى بیت الفقیهك - یمنده - ثولهز دوشه مهلر، پرده لككری واركن چوروك چاریق، فقط سوسلو اوروپا دوشه مهلری قوللائیرسه كنز بوملكتك اولادی اولدیغكزی نه یوزله ادعا ایده بیلیرسكنز. بنم نه ومده بیت الفقیه دوشه مهلری واركه اون بش سنه یی متجاوز برزماندر قوللائیورم. ینه اسکی حالنده. دیدیمك كی ثولهز ماللر، بونلر واركن اورلری قوللائمق سزك، بالذات سزك منفعتكزه موافقمیدر؟ صوریورم.

سنده ای محترم خواجه افندی، سن بیله الان بو مفكوره یی كورمیورسك. سن بیله جبه كی اوروپا قاشندن یادیوریورسك.

افندیلر، خانم افندیلر، دوشونهلمك كوچوك بر ملاحظه بزی تدهیش ایده بیله جك قدردر. استانبولده (۱۰۰۰۰۰) اون بیک صاریقلى خواجه افندی من وار. بوافندیلر وسطی اوله رق سنده قیشق، یازلق ۳ لیرالق جبه كیسهر سنده استانبولده، ساده جبه پاره سی ۳۰۰۰۰ عثمانلی لیراسی فرنك قاصه لرینه آقیور. داخلیه نظارتنك ایستاتیسق لرینه كوره استانبولده ۲۸۷ بیک كسور مخدره من وار. بو محترم همشيرلریز وسطی سنده ۳ لیرا چارشافه پاره ویرسهرلكه سنده اونر لیرالق درت بش چارشاف كیهن واردر. ۱۰۰۰۰۰۰۰ بر میلیون لیرایه یاقین براره من اوروپانك اولیور. دویماق بیلمهز كیسهرلینه آقیور. بو شهر منك، ایکی قلم اشیا سیدر. اوتنه سیده سز دوشونوك...

مسلمانلر، مسلمانلر! اللهك عظمتی عشقنه، محمدك عشقنه، مظلوم طرابلس شهیدلری عشقنه، ۵۰۰۰۰۰ بشیوز بیک روم ایلی قربانی عشقنه، هتك اولونان ناموسلر عشقنه، دوکیلن قائلر عشقنه، هدر اولان بكارتلر عشقنه عقلمزی باشمزه طولیهلم. كندی كندی میزی ثولیدر مكدن، بزی كولدیره جكلرك اللهك مدھش سلاحی ویرمكدن - پاره - واز كچلم. ابدی اولان دینزه، استقلالیزی رفیق غیر مفارق ایدلم. ابدیاً مسلمان اولدیغمز كی ابدیاً مستقل و عثمانلی اولاراق یاشایلم. بونی شبهه سز همیز ایسته یورز دكلی؟ او حالده اسبابی استكمال ایدلم. بوايسه سونكو قوتندن فضله پاره قوتیدر. اونكچون زنكین اولمق، زنكین برملت اولمق لازمدر. بوسیله دركه صنایع تحلیه یی، معمولات داخلیه یی استهلاكه بویوك بر مجبوریتله بورجلیوز. بو بورجی تقدیر ایدرسك متشبثلر من آرتار.

قاریقه لریمز یاییلمغه، چرخلری دونمكه باشلار. باشمزه كی صاریغمز دن، آياغمزده كی باپوجه قدر اولان لوازما میزی كندیغمز استحضار ایده بیلر. باره من ایچمزه قالیر. یاشامق ایسته یین ملترك عقیده سی بو اولمالیدر: پاره یی طیشاری چیقارمقدن صاقینمق. بویله یابارسه قوی ومستقل اولاراق یاشایه بیلر. والا فلا....

— نه وار نه یوق، بوراده نه ایشكنز وار؟

— واه برادر، معلوم یا، مبارك بایرام كلدی، چاتدی. چولوق چوجوق چییلاق. بنمده حالم معلوم [۱] واسطه سیله كندیغه بر قات البسه، بر بارده سو، چوجوغه ده برقات اسباب آلدیم. — نه شرائطه؟

— یوزده اون ضمله. مثلاً بنم البسم ۳۸۰ غروش. بن ۴۱۸ ویره جكم باره یه - پنیطویه - ۴۱۸ غروش بورچم وار دیه بر سند ویریورم. بو پاره یی آلتی آیده اوده یه جكمی سندمده تعهد ایدیورم. هر آی کلیور پاره سی آلیور. نه یاهلم؟

ایشته عزیز قاره، سكا حیات اجتماعیه منك آجیقلى بریپراغی.. ۴۱۸ غروش بر آووج اوتنه ... بو باره لر نه اولیور؟ نزه یه كیدیور؟ معاشندن بوقدر بر مبلغی ویره ن بوذات فصل كچینیور؟ عائله سی نه حالده بولونه جق؟ بونلك هبسی یوره كزی یاقان بر آتشد. غرابته باقیكزكه مبارك بایرام، اجنبی قاصه لرینك دولاسنه وسیله اولیور.

— سوکیلی دینداش، بایرامده ییكي البسه كی جكسك. بونی اسلام مغازه سندن، اسلام مالندن آله جكسك. و اسلام اقتصادیاتنه بو صورتله خدمت ایده جكسك، اسلام تاجرینی، اسلام فابریقه طورینی بو وسیله ایله یاشانه جكسك.

بایرامده، دینداشك، وطنداشك، صویككه، صویككه طارغینلغك وارسه برطرف ایده جكسك، باریشه جكسك، سلاملاشه جق، مصافحه ایده جكسك؛ طارغینلر وارسه باریشیدیره جق، قرده شاك، اتحاد و اتفاق ایپلرینی قویلاشیدیره جق، بوضورتله نفاق و شقاق ایپلرینی كسه جكسك «اما المؤمنون...»، «واعصموا...» آیات کریمه سنی تجلی ایتدیره جكسك. عمومی قرده شاك، عمومی برلك، خصوصی قرده شاكك، خصوصی برلكك نتیجه سی دكلیدر؟ بایرامده، فطره كی ویره جكسك: فقیر فقرانی كولدیره جك، او كسوزلری سهویندیره جك، یتیملری شاد ایده جكسك.

ایشته عزیز دینداشم، بایرامدن مقصد بودر. یوقسه، اجنبی قاصه لرینی دولدیراجق بایراملرك بزه لزومی یوق.. بز هرشیده اولدینی كی بونی ده بویه یاكلش آكلیورز. بایرام دیمك، بزه اتحاد و اخوتی، تعاون و تناصری ایجاب ایتدیره جك خیرلی كونلدر. بزم آكلادیغمز كی یعنی بایرام دیمك اسلام علیه نه مصروف اوله جق ثروتلر وجوده كتیرمك دكلدر. عزیز مسلمانلر آرتق یتر، هبسی یتر؛ اوغرا دیغمز فلاكتلرده یتیشدی. دینك، وطنك دكل، كندی منفعتكز نامه سوبلیورم. اجنبی قاصه لر بکزه دوكدیكز پاره لر یتیشیر. بر آزده مسلمان کیسه سنه دوكدیكز!.

سن ای مسلمان بك، هرکه نك اعلا قاشلری دوروركن اوستریانك بر آیده اریه ن اوتلرینی كیمكدن نه لذت آلیورسك؟ هرکه نك مكمل قراواتلری دوروركن ایکی كونده چانلایان اجنبی قراواتلرینه یكرمی غروش ویرمكدن نه قازانیورسك؟

«پنیطو» اسمنده بر ترزیدر. تجارتخانه سی سرکه چیده حمیده جاده سنده ایمش. طبیعی اسمك ذکری مناسب دکلدر.

(۱۲) روضة الجناس : مثنی و مثنی جامع و صنایع کلامیه دن (صنعت جناس) ی مین بر اثر لغوی و ادبیدر .
بروسه لی عمد داهر

مَقَالَات

الراح انتباه :

اسلام بقیة ممالکی اهلینسک انظار عبرته

بلغارلر ، هر هانکی بر قصبه مزنی اشغال ایلشیرسه ایلک ایشلری دائرة حکومت بلغار بایراغنی چکیمک ، دیگر طرفدن ده - عینی زمانده - او شهرک بیوک بر ویا بر قاج جامع شریفی کلیسایه تحویل ایتک ، کلیسایه تحویلنه لزوم کورمدکری جوامع مبارکین ده یا صور سائر ایله استعمال ، یا خود تخریب ایلک اولمشدر .

یونانلر ، بو خصوصده بلغارلری یتیمه مه مش ؛ اونلر یالکز اولجه کلیسا اولوب ده حین فتحده عثمانلر طرفدن جامع قلب اولونانلری ینه کلیسا یامشدر ، استیلا ایتدکری مملکتلرک سائر جامعلرینه پک او قدر ایلیمه مه مشلدر . سلا نیکک قاسمییه سی ، حورتاجی ، ایاصوفیه سی بوقیلدندر . بلغارلرک عسکر واهالی یه قارش دی ن نقطه سندن تعقیب ایتدکری مسک شونلر ایدی :

۱ - عموم ارکان حکومتک ، ضابطانک دیندار بولندقلرینی فعلاً کوسترمک ایچون ایام رسمیه وخصوصه نک هپسند بلا استننا کلیساده - هیچ اولمازسه بش دقیقه - اثبات وجود ایتک .

۲ - دینلرینه حرمة یورطی کونلری مسلمانلرده داخل اولدینی حالده بالعموم دکانلری قاپامق .

۳ - محاربه نک ، ملتداشرینک اجنبی بویوندروغندن تخلیصی ، صلیک اعلاسی کبی ایکی بیوک مقصد علوی یه (۱) مستند بولندیغنی هرکون ، هر ساعت ، هر واسطه ایله تلقین ایلک .

۴ - کلیسارک عددلرینی تزید ، فوق العاده تزین ایله جلب قلوبه چالیشمق .

۵ - جوامع شریفیه تعرض ، اسلامیتی تحقیر صورتیه کندی دینلرینک عالی ، مسلمان دینک باطل اولدیغنی قولاً وفعلاً بیان ایله روحلرینی ، وجدانلرینی اوقشامق . . .

ایشته بلغارلرک ، - حکومتک دییکز ، رؤسای روحانیه سنک دییکز ، ضابطلرینک دییکز . . . دین و دیندن استفاده خصوصنده کی پروغراملری بو . بونی کوزمک اوکنده حقیقه تطبیق ایلشدر ، جداً استفاده ایتشدر . بلغارلرک کیردکری کوندن قاجدقلری کونه قدر سکزبحق ، طقوز آی مدت ایچنده بولوندیغ سیروزده اشبو پروغرامک صورت تطبیقنی ازاجق ایضاح ایدیم :

بناء علیه دنیا و آخرتده مسعود اولق ایچون زکی ن اولمه ، ثروت ملیه یی آر تدرمغه چالیشم . « ابدیاً یاشایه جغزکی چالیشم » ، اقتصاداً تعالی ایدم ، تاجر لریمزی قازاندیرالم . متشبثله جسارت ویرم . دائماً دائماً مملکت ایچون ، دین ایچون چالیشم . چونکه : لیس ل انسان الی ماسی ...

اسکدار : ع . فخرالدین نجیب

نزهة المجالس

منشی

« محمد بن برالدین منشی »

علمای اعلامدن والسنة ثلثة ادبیاته واقف ادبای کرامدن بر ذات فضیلت سمات اولوب (مغنیا - صاروخان) سنجانی ملحقاندن (آق حصار) لیدر . تحصیل ابتدائینی وطنیه (مغنیا) ده بعدالاکال دارالعلم والعرفان اولان (استانبول) ده کله رک فضلادن (ابواللیث علیسی) و (جعفر) افندیلردن اخذ اجازه یه نائلیتله سلک قضایه سالک اولدی . وبومسلکده کی خدماتنک قسم اعظمی دیار مصریه ده کچردی . بواثنده تألیفنه موفق اولدینی تفسیر شریفی سلطان مراد ثالثه تقدیم ایدمک آرزوسی وجهله شیخ الحرم نبوی خدمتیه بکام اولدی . الی اخر العمر بو خدمت جلیله ایله امرار اوقات ایلوب (۱۰۰۰) تاریخنده ارتحال ایدمک (بقیع) دینلن مقابر صالحینه دفن ایلدی . طریقت نقشبندی دن ده مستخلف ایدی . مؤلفاتی غیر مطبوع اولوب استانبول کتبخانه لرنده کوروله بیلنلری بروجه آتی در :

(۱) (تفسیر شریف) : (تنزیل التنزیل) و (تفسیر منشی) شهرتیه بنام در . نسخه لری از جمله آیاصوفیه و نور عثمانی کتبخانه لرنده واردر .
(۲) (شرح منظومه جزری) : ائمة قرائت اکابرندن امام (جزری) نک مشهور منظومه سنک شرحیدر . وفا محله سنده کی عاطف افندی کتبخانه سنده موجوددر .

کذا عاطف افندی
کتبخانه سنده

- (۳) (رسالة فی التعرب)
- (۴) (سوابع النوابع)
- (۵) (رسالة الاضداد)
- (۶) (رسالة فی الفاظ التي وضعت علی صیغة الجمع)

- (۷) (شرح مقامات حریری)
- (۸) (شرح قصیده برئه)
- (۹) (اصول تقرب من القرئة)
- (۱۰) (لغة معربات عربیه)
- (۱۱) مثنی و مثنک در لغت فارسی : (۷۷۵ کلمات فارسیه نک شرح و توضیحه دائر مهم بر اثر لغویدر)